

„Nei, det er ikke et jordløst Hus.“ Disse forskjellige Ting tror jeg, at det vil være hensigtsmæssigt at komme til bestemt Klarhed om, og jeg har derfor anset det for rigtigt at betegne et jordløst Hus som et saadant, hvor Jordtilliggendet ikke havde den halve Værdi af Taxationsværdien for hele Eiendommen. Derved har man dog Noget at gaa ud fra, og derved synes man at kunne komme til at medtage alle de Eiendomme, som der virkelig kan være Tale om her at ville hjælpe; thi vor Opgave turde dog ikke alene være den at hjælpe de smaa Landbedrifter, endnu mindre alene at hjælpe de jordløse Huse, men tillige og efter min Opfattelse fortrinnsvis at hjælpe alle de Smaa-ciere, der have faa ringe Tilliggende af Jord, enten i Form af Marker eller af Have, at Dyrringenen deraf maa drives paa meget intensiv Maade for at kunne give Vedkommende Udkomsten. Det forekommer mig derfor, at den Betegnelse, jeg har søgt at indføre i Vædringsforslagene under Nr. 9 og 14, har den Fordel fremfor de andre Vædringsforslag, der gaa i samme Retning, at man ikke lades i Tvivl om, hvad der er jordløst eller hvad ikke, men at der er opstillet et bestemt Forhold mellem Jordens og Bygningernes Værdi. At det er en bedre Betegnelse end den, min ærede Kollega for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) har valgt i sit Vædringsforslag under Nr. 8, tror jeg, at de Alle ville erkjende. En halv Lønde Land er efter Omstændighederne saare lidt eller saare meget. En halv Lønde Land i Nærheden af Kongens Nytorv er mange Penge værd, men ovre paa den jydske Søde ikke af megen stor Betydning. Ved et Hus med en halv Ld. Land kan, naar det ligger paa den jydske Søde, Værdien af Jorden være meget ringe, men ligger Eiendommen umiddelbart ved en eller anden Kjøbstad, hvor der f. Ex. er god og let Afsetning for Havedprodukter, kan en halv Ld. Land være overmaade meget værd. Derfor tror jeg ikke, at det er rigtigt at vælge en Betegnelse, som maa finde Anvendelse paa høist forskjellige Tilfælde. Det vil være hensigtsmæssigere at vælge en Form, som udtrykkelig tilkjendegiver Forholdet mellem Jordens og Bygningernes Værdi. Der er en Rigtighed af Forslag om at forhøje den i Lovforslaget fastsatte Maximalgrændse af 2,500 Kr., og Forslagene dele sig mellem 4,000 og 5,000 Kr. Jeg vil ikke sige, at jeg tillægger det afgjørende Betydning, hvilket af disse Forslag der vedtages, men jeg tror, at det vil være rigtigt at gaa til den større Sum, 5,000 Kr. Der er jo i den Henseende gjort gjældende fra den høitærede Indenrigsministers Side, at han har valgt 2,500 Kr., fordi det er den Grændse, hvor de nuværende Kreditforeninger holde op at laane, og det erkjende vi ogsaa, kan have været en meget god Grund; men vi ønske paa den ene Side, at ogsaa Eiendomme mellem 2,500 og 5,000 Kr. — lad mig nu holde mig til dette — skulle kunne nyde Godt

af de Fordele, som Loven overhovedet ønsker at tilføre de mindre Landbrug eller de mindre Besiddere, og vi ønske ikke, at de skulle henvises til de almindelige Kreditforeninger. For det Andet gaa vi ud fra, at disse nye Kreditkasser ved at optage Eiendomme af den Størrelse ville betydelig forøge den Sikkerhed, som Panterne i det Hele afgive for de udstedte Obligationer. Men endelig er der en tredje Omstændighed, som jeg ikke erindrer endnu at have hørt omtale her i Salen, og det er, at ved at forhøje Laanenes Maximalbelsøb til 5,000 Kr. og derved indtage et større Antal Panter under Kreditkassens Virksomhed — og det mere værdifulde Panter — vil man tillige formindste Gjennemsnitsbetsforningen for hvert enkelt Laan. Dette er et Hovedpunkt. Naar de Herrer ville erindre den Modstand, der er gjort gjældende paa forskjellige Steder dels i det andet Thing og dels gennem Artikler i Bladene, ville de have lagt Mærke til, at det navnlig er blevet gjort gjældende, at Laaneudgifterne for disse smaa Eiendomme ville stige saa overordentlig betydelig, og at dette vilde formindste de Fordele, som de smaa Eiendomsbesiddere skulle faae ud af Loven. Jeg tror ikke, at disse Beregninger, som ere baserede paa ligefrem Multiplikation af de hidtil bekjendte Tal fra andre Kreditforeninger, ere ubetinget rigtige; — jeg tror ikke, at de ville flaa til, selv om Maximalgrændsen bliver holdt paa 2,500 Kr.; men det er klart, at ved at medoptage Eiendomme paa indtil 5,000 Kr. vil man kunne opnaa den ikke ringe Fordel, at Procentudgifterne for de mindre Laans Berigtigelse blive mindre, end de ellers vilde være (Sage: Den samlede Betsforning!) Den samlede Betsforning for hvert enkelt Laan i Gjennemsnit vil blive mindre, naar Foreningen tillige har de større Eiendomme (Afbrydelse af Sage); ja, det kan jo regnes ud paa forskjellig Maade, jeg vil ikke forbyde mig i Detailler. Jeg tror, at ærede Medlemmer ville erkjende Rigtigheden af Laanen, og at det vil være tilstrækkeligt til at motivere Forslaget. Jeg har endelig troet, at det vilde være rigtigt, naar Staten overtog denne betydelige Garantii, en ubegrændset Garantii — thi jeg tror ikke, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) har noget Saad om, at hans Forslag under Nr. 11 vil gaa igjennem — saa vil det efter min Overbevisning være en Nødvendighed, at Staten ikke blot gennem Stadfæstelse af Formanden eller Valg af Formanden udøver en Indflydelse paa den Maade, efter hvilken Foreningen i det Hele driver sin Forretning, men det vil være ønskeligt, at Staten har en umiddelbar Repræsentant i selve Bestyrelsen ved at udnævne et af dens Medlemmer. Siden den høitærede Minister forrige Gang mente at kunne argumentere fra Garantien for Jernbaneanlæg til en Statsgaranti for Kreditkasser — en Analogi, som jeg forøvrigt ikke ser mig istand til kunne aner-